

Демократична правова соціальна держава потребує встановлення таких відносин між державою, громадянським суспільством і окремою особою, за яких органи влади як гарант забезпечення національної безпеки мають бути відкритими та доступними. Відкритість пропонуємо визначити як створення органом державної влади умов для безперешкодного доступу громадян до інформації про його діяльність і до процесу прийняття рішень на всіх етапах їх готування.

Треба зазначити, що в сучасній державі повинно бути активне функціонування інститутів громадянського суспільства, які можуть ефективно контролювати органи державної влади. Найбільш важливим є збирання, аналіз і розповсюдження об'єктивної інформації про порушення прав і свобод людини робітниками державних органів.

Велику роль тут відіграє доступ до публічної інформації, розпорядниками якої є правоохоронні органи. Хоча не всі приписи ЗУ «Про доступ до публічної інформації» [4] виконуються в повному обсязі, його прийняття принесло докорінні зміни у відносини громадськості і державних органів в інформаційній сфері, оскільки правом суспільству сьогодні кореспондується обов'язок вказаних органів надавати певні дані.

В частині тих проблем, рішення яких потребує більшої прозорості їх діяльності та більш активної участі громадськості в питаннях їх реформування. Ті демократичні зміни, що відбуваються в державі, дають підстави вважати, що вже створені певні спроби впливу громадськості в особі найбільш активних її представників, громадських об'єднань, засобів масової інформації на діяльність органів публічної адміністрації в цій сфері.

Важливою формою реалізації права громадян на інформаційну безпеку має стати суворе дотримання фізичними та юридичними особами юридичних можливостей, зафіксованих у чинному законодавстві про інформаційну безпеку.

Серед гарантій важливо передбачити засоби інформаційного, реєстраційно-дозвільного, запобіжно-заборонного, інспекційно-контролюючого та примусово-забезпечувального характеру, які у поєднанні створять систему державно-правового гарантування реалізації і захисту права на інформаційну безпеку.

В той же час реальна ситуація вимагає дійових процедур та специфічних функцій щодо забезпечення інформаційної безпеки на рівні різних органів управління у цій сфері з позиції реалізації та захисту права громадян на інформаційну безпеку, регулювання інформаційної безпеки у системі національної безпеки.

Таким чином, усі зусилля органів публічної інформації, як суб'єкта системи забезпечення національної безпеки України, спрямовані на гарантування інформаційної безпеки особи в усіх сферах її життєдіяльності, яка виступає одним із головних об'єктів національної безпеки України і діяльність яких здійснюється виходячи з пріоритетів прав і свобод людини, захистом життя, здоров'я, прав і свобод громадян, власності, природного середовища, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань.

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254>.

2. Про інформацію: Закон України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

3. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 31. Ст. 241.

4. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-4. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. С. 1491.

Гудим Інга Володимирівна
викладач кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА: ХАРАКТЕРИСТИКА ТА АНАЛІЗ РЕАЛЬНИХ ТА ПОТЕНЦІЙНИХ ЗАГРОЗ СЬОГОДЕННЯ

Інформаційна безпека сьогодні поширюється на усі сфери та області соціальних, економічних, правових, культурних, екологічних відносин. Гострий характер не вирішених питань економіки, прав і свобод людини й громадянина, високий рівень корупції, тероризму, несприятливого навколишнього середовища, складної демографічної ситуації привертають увагу до належного захисту інформаційної безпеки та проблем її гарантування. Зі стрімким розвитком науково-технічної революції захист інформаційного простору та забезпечення інформаційної безпеки є актуальними для країни, оскільки захист інформаційного простору, інформаційної безпеки та суверенітету є невід'ємним компонентом національної безпеки та цілісності України. Саме

тому актуальність аналізу загроз інформаційному простору країни стає важливим питанням державного рівня, інтерес до якого викликаний на усій міжнародній арені.

Проблемами інформаційної безпеки займалися багато науковців, серед яких: А. Марущак, Б. Кармич, В. Ліпкан, В. Петрик, Г. Почепцов, І. Арістова, І. Громико, О. Гончаренко, С. Лисицин.

Інформаційна безпека, будучи важливою складовою національної безпеки, забезпечує цілісність суспільства, інформаційного суверенітету країни.

У Доктрині інформаційної безпеки України визначено такі загрози інформаційній безпеці країни: поширення у світовому інформаційному просторі викривленої, недостовірної та упередженої інформації, що завдає шкоди національним інтересам України; зовнішні деструктивні інформаційні впливи на суспільну свідомість через ЗМІ, а також мережу Інтернет; деструктивні інформаційні впливи, які спрямовані на підриг конституційного ладу, суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності України; прояви сепаратизму в ЗМІ, а також у мережі Інтернет за етнічною, мовною, релігійною та іншими ознаками [1].

До загроз національній безпеці України в інформаційній сфері також варто зарахувати: прояви обмеження свободи слова та доступу громадян до інформації; викривлення, спотворення, блокування, замовчування, упереджене та тенденційне висвітлення інформації; несанкціоноване її поширення; відкриту дезінформацію; інформаційну експансію з боку інших держав та руйнівне інформаційне вторгнення у національний інформаційний простір, коли країни з потужнішим інформаційним потенціалом отримали можливість розширити свій вплив через ЗМІ на населення і громадськість менш потужної держави; виникнення і функціонування у національному інформаційному просторі держави невідконтрольних інформаційних потоків; поширення засобами масової інформації культу насильства, жорстокості; повільність входження України у світовий інформаційний простір; невваженість державної інформаційної політики та відсутність необхідної інфраструктури в інформаційній сфері; розміщення дезінформації в Інтернеті [2, с. 27–32].

Для попередження руйнівного стану інформаційної безпеки в країні цілком доцільно забезпечити належний захист інформаційного простору, забезпечивши активність інформаційних служб, зацентрувати увагу на міжпартійних відносинах, конфесійних конфліктах, належній компетентності працівників державних органів і установ, поглибити розробку ефективних механізмів захисту інформаційного простору України й пам'ятати, що головним носієм інформації є людина, свобода пересування якої належить до природних прав усіх демократичних державах світу, і тому методи захисту інформації повинні виходити саме з цієї парадигми.

Перспективним вирішенням проблеми інформаційної безпеки буде аналіз та запровадження зарубіжного досвіду технологій протидії загрозам інформаційному простору українського суспільства.

1. Доктрина інформаційної безпеки України. URL: <http://www.zakon3.rada.gov.ua/laws/show/514/2009>.

2. Ільницька У. Інформаційна безпека України: сучасні виклики, загрози та механізми протидії негативним інформаційно-психологічним впливам. *Політичні науки*. №1. 2016. С. 27–32.

3. Інформаційна безпека держави у контексті протидії інформаційним війнам: навч. посібник / В.Б. Толубка. Київ: НАОУ. 2004. 315 с.

4. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. Київ. Києво-Могилянська академія. 2015. 497 с.

5. Медвідь Ф. Інформаційна безпека України: виклики та загрози. URL: <http://www.nato.ru.if.ua/journal/2009-2-28.pdf>.

Ігнатів Сергій Олександрович

викладач кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

КІБЕРТЕРОРИЗМ ЯК НОВА ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

Стрімкий розвиток цивілізації вимагає належного правового регулювання нових груп суспільних відносин, що донедавна взагалі не розглядалися як об'єкти правового регулювання. До новітніх сфер можна віднести ядерну енергетику, генні технології, космос. Однією з таких складових суспільного життя став кіберпростір, що протягом останніх десятиліть перетворився у самостійну сферу суспільного життя, яка стрімко розвивається і сьогодні.

Нагадаємо, що згідно зі статтею 1 Закону України «Про основні засади забезпечення